

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrť leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrť leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravištvo in ekspedicija v „Katoľ. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 268.

V Ljubljani, v četrtek 22. novembra 1894.

Letnik XXII.

Državni zbor.

Dunaj, 21. novembra.

O Celjski slovenski gimnaziji

izročil je poslanec Vošnjak s tovariši danes predsedništvu poslanske zbornice naslednjo

interpelacijo

do učnega ministra in ministra notranjih zadev:

Dne 14. t. m. prišel je c. k. okrajni glavar celjski dr. Wagner v Žavec in je vsled odsotnosti tamošnjega gospoda župana prvemu občinskemu svetovalecu to le razodel:

„Dognano je, da se nova utrakvistična spodnja gimnazija, ki bi imela po državnem proračunu za l. 1895 biti v Celju, ne ustanovi v Celju, ampak v kakem drugem kraju z unaj Celja; ako bi toraj trška občina v Žavec prosila za ta učni zavod, ji daje on (okrajni glavar) poroštvo, da se ta gimnazija napravi tam (v Žavec) in da bi občina ne imela prav nobenih stroškov, ker bi država zidala gimnazijalno poslopje, pa tudi poslopje za stanovanja profesorjev. Pa reč je nujna in občinski zastop bi se moral takoj odločiti, ali vsaj v treh dneh, ker bi se sicer drugi trgi podvizali s tako prošnjo.

Vsled tega glavarjevega razodetja imel je občinski zastop žavskega trga 18. t. m. izvanredno sejo, v kateri je bil vsprejet naslednji sklep: Vsled poziva c. k. okrajnega glavarja v Celju, naj občinski zastop žavski prosi za to, da se nova utrakvistična spodnja gimnazija ne napravi v Celju, ampak v Žavec, sklenil je danes občinski zastop naslednje: „Občinski odbor žavskega trga sodi, da je vstanovitev te nove za južni del dolenje Stajerske odločene srednje šole edino le mogoča v Celju kot naravnem središču tega deželnega dela; zato ostaja občinski odbor pri svoji v seji dne 26. avg. 1894 soglasno sklenjeni peticiji do visokega c. k.

učnega ministerstva, v kateri prosi, da naj se ta učilnica napravi v Celju, ter pričakuje, da bodo slovenski poslanci z vso odločnostjo delali za izpolnitev te zahteve.“

Precej drugi dan po obisku v Žavec, to je 15. t. m. prišel je pa c. k. okrajni glavar v Šentjur na južni železnici, ter je tamošnjemu občinskemu predstojniku razodel, da je dognana reč, da se gori omenjena spodnja gimnazija ne napravi v Celju, ampak v Šentjurju, ako Šentjurčani nemudoma prosijo za ta zavod, ker bi jih sicer drugi kraji prehiteli s tako prošnjo.

Dne 17. t. m. pride c. k. okrajni glavar zopet v Šentjur in je po občinskem predstojniku po celem kraju nabiral podpise za dve peticiji, jedno do poslanske zbornice državnega zbora, jedno pa do c. k. učnega ministerstva, ter ljudem naročal, da naj takoj podpišejo peticiji, ker bi bila sicer nevarnost, da jih Žavec prehitijo. Sam je med tem časom sedel v krčmi, ko je pa dobil na ta način izgotovljeni peticiji, vrnil se je zopet nazaj v Celje. Toda več najveljavnejših občanov in davkoplačevalcev šentjurskega trga snide se takoj po tem od c. k. okrajnega glavarja prouzročenem nabiranju podpisov ter so spoznali nemogočnost, da bi se od glavarja njim obetana gimnazija napravila v Šentjurju; sklenili so toraj, visoki poslanski zbornici poslati novo peticijo, v kateri prosijo, da naj se ta učni zavod napravi v Celju, ker more le tam ugajati svojemu namenu.

Ko pa šentjursko prebivalstvo drugi dan zve, da je bil c. k. glavar ob jednom jednako komedijo napravil v Žavec, bilo je vse silno razsrjeno, in ravno tako tudi prebivalstvo v Žavec, ko je zvedelo, kaj se je godilo v Šentjurju; v obeh krajih so ljudje sodili, da so jih hoteli vjeti na limanice.

Vsled teh dogodkov podpisani vprašajo gori imenovana gospoda ministra:

1. Ali je bil c. k. okrajni glavar celjski od visoke c. k. vlade pooblaščen, v Žavec in Šentjurju oznanjati, da je že „dognano“, da se novi učni zavod v nasprotju z vladnim predlogom v državnem proračunu za leto 1895 ne napravi v Celju?

2. Ali je bil omenjeni c. k. okrajni glavar pooblaščen, poroštvo dajati, da se ta učni zavod napravi v Žavec, ako občinski zastop omenjenega trga zanj prosi?

3. Kaj misli c. k. vlada storiti, da v prihodnje c. k. uradniki opusté take in jednake agitacije, ki silno škodujejo veljavi vladnih objavev, ljudstvo pa dražijo in motijo?

Dunaj, 20. novembra 1894.

(Sledé podpisi.)

Razprodaje in pijančevanje.

Po živahni razpravi o nujnem predlogu poslanca Adameka, da naj vlada že ekora zbornici predloži načrt novega obrtnega zakona, čegar nujnost pa je bila od večine odklonjena, nadaljevala je zbornica razpravo o zakonu, ki ima vravnati razprodaje. Dotični zakon je obveljal po nasvetih obrtnega odseka, samo jedna, toda važna sprememba je bila danes sprejeta. Odsek je namreč priporočal, da naj se od takih razprodaj plačujejo posebne pristojbine ali takse, ki naj se stekajo ali v združne ali ubožne blagajnice dotičnega kraja, in da se razprodaja ne sme pričeti, dokler ta pristojbina ni plačana. Manjšina obrtnega odseka z Exnerjem na čelu pa je predlagala, da naj se ne zahtevajo nobene takse. Pri glasovanju bil je z majhno večino sprejet ta predlog Exnerjev, za katerega sta glasovala levičarski in poljski klub; konservativni in češki klub sta glasovala za plačevanje takih taks po nasvetu obrtnega odseka.

Ko je bil dovršen ta zakon, pričela se je razprava o zakonu zoper pijančevanje. Poročevalec je poslanec Šuklje, ki hoče s tem zakonom nekako

LISTEK

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

LXXV.

Prinesli so mi list papirja in pisalne potrebščine, da pišem domov.

Ker so mi bili prav za prav dovolili le bolniku, ki je hotel pisati svojim dragim zadnje slovo, bal sem se, da ne bi sedaj, ko bo drugačno, pisma oddali. Prosil sem torej samo stariše, brata in sestre z največjo ljubeznjivostjo, naj se udajo v mojo usodo, zagotavljaje jim, da sem se jaz udal.

To pismo so vender le odposlali, kakor sem zvedel pozneje, ko sem čez toliko let zopet stopil pod domačo streho. Bilo je edino, koje so v tolikem času mojega zapora mogli dragi moji stariši dobiti od mene. Jaz nisem od njih nikdar dobil nobenega, kar so mi jih pisali, vsa so obdržali na Dunaju. Isto tako bila je vsem tovarišem pretrgana vsaka zveza z njihovimi rodbinami.

Prosili smo neštivilnokrat milosti, da bi imeli

vsaj papir in pisalno orodje za učenje in da bi smeli vporabljati svoj denar v nakup knjig. Nikdar nismo bili vlišani.

Guverner pa je mej tem dovoljeval, da smo smeli brati svoje knjige.

Imeli smo tudi po njegovi dobroti nekaj popoljšek v jedeh, a žal da ni bil trajen! Dovolil je bil, da smo dobivali svojo hrano mesto iz kuhinje za jetnike iz kuhinje oskrbnikove. Nakazal je bil v ta namen nekoliko več denarja. Potrdilo teh naredb ni prišlo; ko je trajal ta popoljšek, mej tem sem se jaz zelo okrepčal. Tudi Maroncelli si je bil pridobil zopet nekoliko močij. Za ubozega Orobonija bilo je prepozno!

Tega so bili začetkoma deli k odvetniku Soleri, pozneje k duhovniku Fortiniju.

Ko so nas devali po dva in dva v eno ječo, ponovili so prepoved govorenja pri oknih z zažuganjem, da se zopet zapre v samotno ječo, kdor bi se pregrešil proti tej prepovedi. Da povem resnico, prekršili smo včasih to prepoved toliko, da smo se pozdravili, dolgih razgovorov pa ni bilo več.

Maroncellijev in moj značaj sta se popolnoma strinjala. Pogum enega vzdrževal je pogum drugega.

Ako je enega prijela žalost ali jeza proti hudemu našemu položaju, razveselil ga je drugi s kako šalo in primernimi razlogi. Sladek smehljaj je skoro vselej polajšal najine bolesti.

Dokler sva imela knjige, bile so nama prijetna dušna paša, ako sva jih bila prav vze tolikokrat prebrala, da sva jih vedela vze na pamet, ker so dajale priložnost vedno novim vprašanjem, primerjanjem, sodbam, popravljanjem itd. Brala ali prav za prav premišljevala sva velik del dne, govorila pa sva pri kosilu, na sprehodu in cel večer.

Maroncelli je bil zložil v svojej podzemljici mnogo prav lepih pesnij. Hodé gori in doli pripovedoval mi jih je ali pa je nove zlagal. Prav tako delal sem i jaz. Najin spomin vril se je v obdržanju vsega tega. Občudovanja vredna bila je zmožnost, koje sva si pridobila, zlagati dolge pesmi v glavi, piliti jih in popravljeti neštivilnokrat ter privesti jih do dovršenosti, koje sva bila dosegla pisaje jih. Maroncelli je tako malo po malem zložil in obdržal si v spominu več tisoč stihov liričnih in epičnih. Jaz sem zložil zaloigro »Leoniero da Dertona« in razne druge stvari.

(Dalje sledi.)

3/46 M. M.

dovršiti svoje državnozbornsko delovanje. Dotični načrt bil je že zdavnaj od dotičnega odbora rešen, pa je počival v predalih. Zdaj so ga vendar edenkrat dejali na dnevni red, da bode reč dovršena, predno poslanec Šuklje odloži mandat, ker bi bilo sicer sitno iskati novega poročevalca.

Kršćanstvo in konservativizem.

Pri dolenjeavstrijskem katoliškem shodu je o tem predmetu duhovito in temeljito govoril dr. Pattai. Njegov govor izpopolnjuje Liechtensteinov, ker opisuje temelj in bistvo krščanske države, katere socialne dolžnosti je tako lepo opisal učeni princ. Misli iz Pattajevega govora so te-le:

Kršćanstva si ne more prisvajati kaka posamna stranka. Vsaka stranka ima prostora v krščanstvu, če le ne nasprotuje njegovim načelom. Konservativizem smatram tu kot nazor o svetu, ne kot politično stranko in ga primerjam z nasprotnim umovalnim (racionalističnim).

Človeški um je le slabo orodje. Najnavadnejša vprašanja družabnega življenja se ne dajo tako gotovo rešiti, kakor računске oblike. V državnih in verskih vprašanjih velja to še tem bolj. Vedno se moramo pri njih ozirati na prošlost, na naravna načela, na naravno čuvstvo. Umovalci, ki hočejo z abstraktnimi oblikami svojega uma rešiti svet, nočejo spoznati, da so tudi oni s svojim umovanjem le nadaljevali zmote prejšnjih časov in po krivici se bahajo s svojo razsvitljenostjo.

Leta 1789 se je po vsem Francoskem pisalo in govorilo, da je sedaj napočila doba svitlobe, doba pameti, da so mračni pretekli časi otroške dobe človeštva minuli in da postalo človeštvo polnoletno. Tako hvalisanje se sliši tudi še dandanes. Kar se ne prilega ti abotni trditvi, to imenujejo dotičniki „predsodek“. In vendar je tako imenovan predsodek prav za prav razum stoletij. Človeštvo bi podivjalo, če bi se odtrgalo od načel, katera si je tekom stoletij nabralo.

Površno je tako mnenje, ki hoče samo z umovanjem vladati svet, ki prezira zgodovino, ki se ne uči iz junaških dob svoje domovine, ki vlastne očete zaničuje tako, da se moramo čuditi, kako so mogli ustaviti taki slepci na duhu tak rod, ki je na jedenkrat sam na sebi luč.

Umovanje pa sega tudi v srce človeštva, v vero, v krščanstvo. Krščanstvo je najimunitnejši zgodovinski činitelj. Kar so naši narodi, so v njem in po njem. Krščanstvo sega tudi v državno življenje. Zato cerkev ne more biti brezbrizna do države. Njene zahteve niso samo, da je nobeden ne preganja; najmanj velja kako ameriansko razmerje za naše kulturne države, ki so vzrastle na krščanskih tleh. Razmere v teh krščanskih državah so res take, da si marsikdo po pravici želi amerianskih i pri nas.

Kršćanska država ni samo prazna sanjarija. Osnovna misel njena je to, da država ni samo prisilna družba navstala, zato ker so se ljudje združili med seboj, marveč je sredstvo višje, božje sile, da doseže človek svoj namen na zemlji. Vsaka oblast in vsaka dolžnost postane imenitna služba, naslanjajoča se na visoki konečni namen državní. Delo se oplemeniti. Posest postane občno koristno upravljanje premoženja; ljubezen ogreva vse slojeve. Zdrava avtonomija tvori prijazno razmerje mej posamnimi organizacijami.

Taka država se završuje z vladarjem, kakor trdno zidana, dobro utemeljena piramida. Krščanske države osnovo je najlepše podal sv. Tomaž Akvinski v svoji knjigi „de regimine principii“. On je tudi jasno razložil krščanske temelje zasebnega prava, načela pri kupčiji in prodaja, načela gledé lastninske pravice. Da je boljše, da je posest razdeljena med več ljudi, nego skupna, navaja med drugimi tudi ta vzrok, da je pri skupni posesti veliko več prepirov, nego pri razdeljeni. Monarhijo imenuje popolnejšo, nego ljudovlado. A izvrševanje oblasti ne sme biti trinoško, marveč varovati se mora avtonomija družin in posamnih slojev. V našem času bi se gotovo potegoval za ustavno državo, toda seveda za tako, koder vladar tudi v resnici vlada, in ne za take patvore, koder je krona samo umetelniški lišp cele stavbe, viseča v zraku. V taki državi se množi zlo in kronin lesk ima često le zakrivati strankarske strasti. Tudi vladar ima v krščanski državi dolžnosti in beseda „po božji milosti“ ima resen pomen.

Nasprotno časništvo poudarja dan za dnem, da je sedaj država popolnoma brezverska in vendar je še več krščanskega v vseh nitih javnega življenja, nego si sami mislimo. Medverski zakoni leta 1868 niso

mogli krščanstva iztirati iz našega društvenega organizma. To je dobro in samo to ga še ohranja in v njem tudi tisti, ki so mu hoteli odvzeti krščanski duh.

Kršćanska načela moramo sedaj uporabljati pri novih pojavih. Kapitalizem s stroji in špekulacijskim duhom dokazuje neovržno, da se morajo slabi in zatirani stanovi združiti in braniti. Kdor v tem duhu deluje, je res konservativen in krščansk. Konservativen je zato, ker se le s tem, da se izravna družabna nasprotja in se prilagodijo vsi stanovi novemu redu, vsa družba obvaruje silovitih prekucij. Krščansk je zato, ker mu njegovo delovanje vodi ljubezen do bližnjega. Tako delovanje je — konservativno, ohranjujoče in vstvarjujoče ob jednem.

Racionalist si sedaj ne vé pomagati. Kapitalizem je ubil sanjarsko svobodo. Kakor koncem prošlega stoletja tudi sedaj podira vsakeršno oblast in hoče celo uničiti i zasebno last.

(Konec sledí.)

Shod v Kropi.

(Dalje.)

Drugi govornik g. dr. Ig. Žitnik pričetkom omenja, da hoče samo v glavnih potezah označiti sedanje stanje obrtnikov in poljedelcev. Očita se nam večkrat, pravi govornik, da govorimo le o socialnem vprašanju, o liberalizmu, soc. demokratizmu, kmečkih zuljih, delavski bedi, itd., a da zanemarjamo národno vprašanje, da smo celó nemškutarji. Spoštovani zborovalci, menim, da tukaj ni mesto, zagovarjati se proti takim očitanjem in neosnovanim napadom. Mi živimo v času, ko ni v nevarnosti le naš materni jezik, temveč tudi naša vera in gmotni obstanek národa slovenskega. Vse troje je v nevarnosti in vsak rodoljub je dolžan posvetiti svoje moči v obrambo božjih in človeških pravic svojega rodu. Nikar si ne prikrivajmo, da tujec sili v naše kraje in leto za letom gine naše imetje v tuje žepe. Vsak dan narašča število beračev, nasproti pa dviga greben nasprotnik naš, ki ima denar in vsled tega tudi vedno večjo oblast, kajti denar je sveta vladar. Hud boj bijejo bratje naši ob mejah slovenske zemlje za jezik svoj in obstanek, toda isti nasprotnik gradi postojanke svoje že v slovenski sredi, v naši deželi. Najlepši in najbogatejši kraji postajajo last tujega kapitala in naši rojaki blapci njegovi, in to so stebri, na katerih hočejo graditi nemški most do Adrije. Lepa je bila ideja, ki je osnovala slovenske čitalnice in „Narodne dome“, toda ne bojim se povedati vsakemu v obraz, da vse čitalnice in „Narodni domi“ ne bodo rešili našega národa pogina v tujega morja valovih, ako postane tujec lastnik slovenske zemlje in dlana, ako propadejo gmotno naš poljedelec, trgovec, obrtnik in delavec. Kedo pa je naš národ? Ali ne prihaja skoraj vsa slovenska inteligenca, svetna in duhovska, izpod kmečkih in delavskih streh? In če postanejo naši kmetje tlačani in naši obrtniki ter delavci sužnji tuje gospode, potem se bode usušila ta veja na slovanskem deblu in zgodovina bode pisala: živel je slovenski rod, a strle so ga časov sile in domača brezbriznost. Da, bodimo neizprosni za národne svoje pravice, a ne pozabimo ob jednem starega rimskega reka „primum vivere, dein philosophari“, to je, skrbimo, da našemu ljudstvu ne zmanjka vsakdanjega kruha. Le gmotno neodvisen národ ima voljo in pogum, da se postavi sovražniku v bran, to nas uči zgodovina stara in nova. Toliko v odgovor tistim, ki ne vidijo ali nočejo videti pravega našega nasprotnika ali pa mu celó gladijo pot v deželo in rahljajo njegovo ležišče.

Kaj je torej socialno vprašanje? Določiti pravice in dolžnosti, katere imajo med seboj razni stanovi, posebno pa med bogatini in reveži, delodajalci in delavci, delom in kapitalom. In kedor opazuje in zasleduje [dogodke v javnem življenju, ali ne vidi ali ne čuti, da živimo v socialni revoluciji, v boju delavskih stanov s kapitalom. Kaj so delavski štrajki in anarhistički napadi družega, kakor upor takozvanih nemaničev proti sedanjemu družabnemu redu?

Vedno glasneji so socialni revolucionarji in vidno narašča število njihovih privržencev. Kakor pa verska revolucija ob Lutrovem času ni bila brez vzrokov, in kakor so razne napake merodajnih krogov na Francoskem pred dobrimi sto leti rodile politično prekucijo, tako ima tudi sedanja socialna revolucija svojo zgodovino.

Ko so koncem srednjega veka vpeljali rimsko pravo, pričele so razpadati obrtniške zveze ali „cehi“,

posamezni stanovi so se oddaljevali eden od družega, plemenitaši so postali gospodarji, kmetje pa tlačani in sužnji, vladarji so si prisvojili po vzgladu rimskih cesarjev neomejeno oblast, prišle so v navado obresti, katere so papeži in cerkveni zbori obsojali kot oduševstvo, in tako se je razvil kapitalizem ali neomejeno vladarstvo denarja. Kmečke vojske niso bile družega, kakor reakcija ali upor krščanske zavesti proti rimskemu pravu, ki je valil posebno kmetom huda bremena na ramena.

V preteklem stoletju so pričeli uvajati stroje ali mašine, posebno na Angleškem, in s tem se je pričela cela prekucija v obrtniji in trgovini, ker delo z rokami je zgubljaló svojo prvotno veljavo (in zaslužek). Rastle so tovarne, množila se mesta, ker ljudstvo je drlo z dežele v tovarne. Tedaj so porabili Angleži svojo moč v Ameriki, Avstraliji in Indiji ter bogateli s pridelki teh dežel. Spekulantje so si v kratkih letih nagromadili milijone, pričela je vladati plutokracija ali denar. Domača obrtnija je propadala, ker ni mogla konkurirati s fabriškimi izdelki. Ljudje so kupovali cenejše, če tudi slabejše fabriško blago, kakor je še sedaj navada. Poleg tega se je razvil gospodarski liberalizem, ki pridiguje obrtno prostost, razkosavanje zemljišč, divjo konkurenco. Na mesto krščanske pravičnosti je stopila židovska zvižaja in prekanjenost.

Z železnicami se je razvil promet, odprla se je Amerika, Avstralija in druge bogate dežele, cene so padle žitu in obrtniškim izdelkom, davki so rastle in ž njimi dolgovi. Tako so dobili v roke trgovino in kupčijo le nekateri kapitalisti ter si podjarmili nižje stanove. Sedaj štejemo 12 denarnih kraljev, ki imajo premoženja nad 6125 milijonov. Umrli Gould, Mackay, Rothschild, Vanderbilt, itd. Za temi jih pride okoli 700 beračev, ki imajo vsak nad 12 milijonov goldinarjev. To so zvezde na črnem nebu človeške revščine. Ti imajo v rokah večino železnic, časopise in sploh sredstva, s katerimi vplivajo na parlamente in državne zборе.

Pravijo, kapital je potreben in koristen. To je gotovo, sedanjí čas je kapital kri socialnega telesa. Če kri redno kroži po telesu, je človek zdrav. Toda kapital se zbira le pri pijavkah, zato slabi človeštvo, hirajo in stradajo delavski stanovi. Zdravniki so večinoma opustili zdravljenje s pijavkami, to je treba storiti tudi v narodnem gospodarstvu, sicer nam izpijejo kri in mozeg.

In kedo naj pomaga, da se omeji moč kapitala, rešijo propada srednji stanovi? (Dalje sledí.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. novembra.

Volilna reforma. Nedavno smo označili, kako od malo število glasov je odvisen obstanek koalicije. Iz tega nekateri izvajajo, kak vpliv imajo Slovenci na volilno reformo. Res je, da brez njih glasov se volilna reforma ne bode dala izvesti, da lahko preprečijo marsikako neugodno določbo. Zaradi tega se pa ne sme pričakovati, da bi mogli Slovenci v Hohenwartovem klubu doseči volilno reformo povsem nam Slovincem povoljno. Kakor se proti Slovincem ne bode dala izvesti nobena volilna reforma, ravno tako se tudi ne bode dala proti levici ali Poljakom. Če se hoče volilni red spremeniti, bode to le mogoče potom kompromisa. Naši poslanci bodo gotovo kolikor je moč varovali slovenske koristi. Sedaj je prepozno ugibati, so li Slovenci prav storili, da so pomagali sklopiti koalicijo. Taaffejeva volilna reforma je pa tudi imela svoje napake. Jako dvomljivo je, če bi se zanjo bila dobila večina. Vsaj še tisti, ki se sedaj naudušujejo za grofa Taaffeja, niso bili zadovoljni z njegovim volilnim redom. Mladočehi so zahtevali kar občno volilno pravico. Celo gospodje v ljubljanskem mestnem zboru so nekako pogojno se izrekli za to volilno reformo. Tem dvomljivejše je pa, da bi se Taaffe bil obdržal, ker bi bil baš z izjemnim stanjem v Pragi imel težave. Mladočehi bi pa bili izrabili vse težave. Prišlo bi bilo skoro gotovo tudi do vladne premembe, predno bi bila volilna reforma izvršena, kdo ve, če bi sedaj ne imeli nemškoliberalnopoljske vlade.

Rusija. Če tudi se zatrjuje, da se novi car hoče držati politike svojega očeta, vendar je to jako označljivo, da se vedno bolj imenujejo ljudje, ki so imeli vplivno besedo pri carju Aleksandru II., a jih je bil odrinil Aleksander III. Bivša ministra Abazo in Miljutina je novi car že jako prijazno vsprejel. Tudi Šuvalov je znan zapadnjak in njemu je baje

namenjeno tudi važno mesto. Vse neka drugačna sapa veje po Rusiji. Najprej se bodo premenile osebe, a za tem se pa utegne vladna sistema. Pobedonoscev in somišljeniki bodo pač napenjali vse sile, da preprečijo kake premembe, ali za dolgo se jim to ne bode posrečilo.

Oboroženi mir. V Nemčiji mislijo nekoliko pomnožiti topništvo, v Franciji pa sedanje topove zameniti z boljšimi. Z novimi topovi se bode veliko hitreje streljalo, ko bode krogla in smodnik vkupe v jedni kovinski patroni, torej je top naenkrat nabasan; prazno patrono pa vrže iz topa neka posebna priprava.

Francoska zbornica. Huda debata je bila v francoski zbornici o interpelaciji socialističnega poslanca Guesde, zakaj se je prepovedalo mestnemu zastopu v Rubaixu osnovati ljudsko lekarno in pa pisarno, kjer bi se ljudem zastoj dajali sodnijski sveti. Interpelant je očital vladajoči stranki, da ni republikanska. Ministerski predsednik se je odločno izrekel proti kolektivizmu, ki se je hotel s tem vpeljati in skliceval se na zakone. Govorilo je še več govornikov in naposled se je prišlo o interpelaciji na dnevni red. Pri tem se je tudi govorilo o republikanski koncentraciji proti desnici in skrajni levici.

Brazilijska. V Rio Grandi so zbrane močne puntarske čete, katere nočejo priznati novega predsednika. Poveljstvo teh čet bode baje v kratkem prevzel znani Gama, kateri sedaj živi v Argentini. Mir se v Braziji tudi pod novim predsednikom ne bode hitro povrnil. Več vplivnih mož bi rado obnovilo cesarstvo, ko pod republikansko vlado niso dobili častij, katere se pričakovali.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. novembra.

(Presvetla cesarica) se koncem tekočega meseca pripelje v Miramar, od koder na ladiji „Miramar“ nastopi desettedensko potovanje ter se vrne na Krk za več tednov.

(Potrjen zakon.) Presvetli cesar je z odlokom z dne 11. t. m. potrdil od deželne zbornice kranjskega sklenjeni načrt zakona, da se občinska cesta, ki se pri Brezovici odcepi od kočevsko-črnomaljske deželne ceste ter ž njo zopet združi onkraj Nemške vasi, uvrsti med deželne ceste ter opusti 2653 dolgi kos deželne ceste med 21 in 24 klm. in uvrsti med okrajne ceste.

(„Narod“ in dolnjeavstrijski kat. shod.) „Narod“ je zopet spregovoril o zadnjem dunajskem kat. shodu. Menil bi kedo, da je podal svojim bralcem Luegerjev krščanski pozdrav, ali Lichtensteinove predloge glede državnega reda pri socialni reformi, ali pa Pattajev govor o krščanski državi. Toda kaj to briga „Narod“, on le brka po židovskih listih, kje bi kaj našel, da onečasti shod. Piše namreč: „Dunajski listi poročajo: Pred otvoritvijo katoliškega shoda je dr. Lueger prosil dunajskega nadškofa avdi-jencije. Nadškof mu je ni dovolil in se tudi katol. shoda ni udeležil, prišel je le toliko na shod, da mu je sporočil papežev blagoslov. Nadškof se je baje prav trpko izrazil o shodu, ker so bili glavni govorniki krščansko-socialni poslanci in ker se je razpravljalo o političnih rečeh.“ — Tu so nakopičene same laži dunajskih židovsko-liberalnih listov o shodu. Lažejo se tukaj listi, da nadškof Luegerja ni vsprejel, zamolče pa, kako laskavo se je ž njim razgovarjal na kat. shodu; lažejo, da se nadškof shoda ni udeležil, dočim je poslal svojega zastopnika v pripravljani odbor, bil drugič pri vsem zborovanju navzoč ter je shod završil s prekrasnim sklepnim govorom. Nadškof se ni trpko izrazil o shodu pač pa je v svojem govoru na shodu izjavil, da ne najde dovolj primernih besedij, da bi se mogel dostojno zahvaliti za krasno vprizoritev kat. shoda. — Naj bi vendar „Narod“ saj glede takih stvari prijel v informacijo za kak krščanski list, da bi s takimi neresnicami ne pital katoliških Slovencev. — Da, da shod zaupnih mož narodno-napredne stranke ima posla dovolj samo z vreditvijo svojega glasila!

(Slovensko gledališče.) Jutri se bode tretjkrat predstavljala Smetanova opera „Poljub“. Predstavo bode vodil g. Hilarij Benišek, katerega si je dramatično društvo angažovalo kot drugega kapelnika.

(Iz Črnomlja): Malo pozno prihajam s svojim poročilom, a vendar boljše enkrat, ko nobenkrat. Dvorni svetnik Suklje je bil tudi v Črnomlju, in sicer dan poprej, nego v Metliki, samo s tem

razločkom, da se je pri nas reč mirno iztekla. Iz Črnomlja je potem šel v Metliko, in sicer zato, da je poskusil, kako stojé v teh dveh mestih „šance“. Potem je misijonaril drugod, a kaj, ko je moral skoraj z golimi stenami imeti „zaupen pogovor“.

(Zgradba novega poštnega poslopja v Ljubljani) Trgovinsko ministerstvo je z ukazom 19. t. m. št. 63265 rok ponudbe za zidanje novega poštnega in brzojnega poslopja do 10. grudna opoldne t. l. podaljšalo.

(Od Fare pri Kostelu) V nedeljo popoldan 18. nov. imel je tukaj c. kr. živinozdravnik kočevski Folačowski poučen govor o živinoreji sploh in o živinskih boleznih. Poslušalci so z zanimanjem poslušali njegovo praktično predavanje. Zlasti praktično je bilo, ko je na jedni živali pokazal, kako se mora ž njo ravnati, kadar jo vsled preobilno užite mlade detelje napenja. Dotični aparat je priporočil zbranim možem; vsi navzoči so sklenili, da hočejo tak aparat po posameznih vaseh kupiti, ker ž njim vsakdo sam živino, kadar jo napenja, kaj lahko in brez muke ozdravi. Če pomislimo, koliko škode imajo živinorejci, ko jim mnogokrat živina vsled preobilno užite mlade detelje pogine, in kako ljudje tako živino mučijo, ko ji na kužu ali lakotnici prerežejo, da gre napetje provzrokujoča sapa ven, zato je za živinorejce jako koristen aparat, kojega je g. živinozdravnik priporočil; saj stane komaj 4 gld. Za živinorejce so potrebni in koristni taki poučni govori zato, da si živino kolikor mogoče zboljšujejo, in da si vedo pri kakih hitri živinski bolezni pomagati, da jim ni treba iskati kakega mazača, kateri redko kdaj kaj zna, živino muči in jo mnogokrat ukonča, in da jim ni treba za vsako bolezen pošiljati po živinozdravnika, ki je velikokrat pe 6 in še več ur oddaljen, in kar je tudi s precejšnjimi stroški zedinjeno. Zeleti je le, da bi bila taka podučna predavanja tukaj po letu, ko so ljudje doma, živinorejci pa bi se morali bolj vdeleževati takih predavanj, saj je le njim v korist.

(Trnovska posojilnica in bistriško sodišče.) Omenjali smo zadnjič, da se baje ljudem, ki pri trnovski posojilnici iščejo posojila, gledé legalizacije listin pri sodišču v Il. Bistrici težave delajo. V svoje veliko zadovoljstvo zamoremo konstatovati, da je ta vest pomotna in da se pri bistriškem sodišču vsakemu, ki išče legalizacijo ali kako drugo pomoč, popolnoma nepristransko, uljudno in hitro postreže. Če sem ter tje mora kdo čakati, je čisto naravno, ker je baš navedeno sodišče z delom preobloženo.

(Iz lavantinske škofije.) Mil. g. knezoškof so darovali za nove zvonove v St. Mihaelu pri Šoštanjju 50 gld. — Fara St. Urbana pri Ptujju je razpisana do 31. decembra t. l.

(Slovenski shodi na Koroškem) S Koroškega: Zadnje nedeljo, dne 18. t. m., so koroški Slovenci imeli tri shode. V Kotmarivasi je zborovalo naše katoliško-politično in gosp. društvo. Udeležba je bila prav dobra, govori prav izborni o potrebi shodov, o položaju kmetijskega stanu, občinskih volitvah in drugih za nas važnih predmetih. — V Št. Pavlu ob Zili je zborovala podružnica sv. Cirila in Metoda za Šteben in okolico, v Klobasnici pa ona za Pliberk in okolico. Le-tu je med drugim jako zanimivo govoril mil. g. prošt Jan. Ev. Marinič o svojem potovanju po sveti deželi. Smihelčani so predstavljali igro: „Kje je meja?“, pel je „Gorotan“. Prišlo je kakih 300 poslušalcev. — Prihodnje nedeljo dne 25. novembra ima podružnica za Velikovec in okolico shod pri Murku v Št. Juriju na Vinogradih.

(Občinska volitev — v znamenju kamna.) Iz Spod. Dravograda, dne 21. nov. Včerašnja volitev v obč. zastop občine Spod. Dravograd se je vršila popolnem v znamenju kamna. Po noči od nedelje na ponedeljek so pobili, kakor sem vže poročal, okna tukajšnjemu preč. g. proštu, zato ker se je postavil odločno na stran slovenskih kmetov in mu ni mar trobiti v jeden rog s „purgarji“. Po noči od ponedeljka na torek pobijali so zopet okna trem našim pristašem! Neustrašeno so delali nasprotniki s kamenjem in lažmi in res so dosegli nekoliko vspeha. Volitev bila je precej burna in nasprotniki, na njih strani celi trg, so bili jako radodarni z raznoterimi psokami. Udeležba je bila nepričakovano ogromna, kmetje so stali večinoma nemahljivo trdno za katoliško-slovensko stvar ter se niso dali pregovoriti, dasi so jih zasmehovali in jim žugali. Le nekateri so se krutemu teorizmu nasprotnikov vdali. V tretjem razredu je po peturni volilni borbi zmagala slovensko katoliška stranka.

V drugem razredu sta zmagala dva naša in dva nasprotnika. Nekateri naših so bili prezgodaj odšli in s tem pomagali nasprotnikom. Prvi razred je nasprotnikov, ki so svojo „zmago“ hrupno praznovali do pozne noči.

(Občinske volitve v Mariboru.) V ponedeljek je volil III. volilni razred. Izvoljeni so vsi kandidati, katere so priporočali obrtniki.

(Iz Slovenjega Gradca.) V nedeljo 25. t. m. bode v Št. Martinu nad Slovenjim Gradcem pri gospodu Kaču zborovalo tukajšnje katoliško politično društvo. Govoril bode č. g. Josip Rozman, kapelan v Sp. Dravbergu.

(Bolezen.) Iz Spodnje Idrije: Pri nas se je začela prikazovati zopet diphteritis. Posebno pri Čekovniku bolehaajo otroci. Trije so v kratkem času postali žrtev te nadležne bolezni, katera nas noče popolnoma zapustiti. Veselili smo se že precej ljubelega zdravja, pa jesensko vreme kaže, da sreča le kratek čas traja. Tudi odrasčeni bolehaajo po malem.

(Volitev.) Načelnikom cestnega odbora za mokronoški okraj je izvoljen Franc Penca, posestnik v Mokronogu, namestnikom baron Berg.

(Darilo.) Deželna vlada je Gašperju Krašovcu priznala 26 gld. 25 kr. darila, ker je 20. oktobra rešil iz vode Franca Kostajška.

(Umrl.) je v Kamniku g. Franc Martinčič, strojniški tehnik, jednoletni prostovoljec c. in kr. mornarice in uradniški aspirant c. kr. drž. železnice, v 26. letu.

Narodno gospodarstvo.

Posojilnica v Kranjskigori, zadruga z neomejeno zavezo,

bode poslovanje pričela z novim letom. Pravila so sestavljena v zmislu združniških zakonov, sosebno zakona z dne 1. junija 1889 št. 91 d. z. in z dne 11. junija 1894 št. 111 d. z. in naredbe c. kr. finančnega ministerstva (z dne 1. julija 1894). Naslanjajo se za Raiffeisenova načela, samo v sledečih določilih ne:

1. Posojilnica nima svojega delokroga samo v eni vasi ali fari, nego v celem sodnem okraju kranjskogorskem, ki je itak majhen in šteje komaj 7170 duš (med temi 1000 tovarniških delavcev);

2. V načelstvo in nadzorstvo niso izvoljeni le kmetovalci, kar zahteva Raiffeisen, nego razumni, vplivni in nesebični možje, ki ne bodo dobivali za njih trud nikakoršnega plačila;

3. Raiffeisen ne dopušča deležev; ta posojilnica pa jih bode sprejemala po 10 gld. od združnikov in po 1 gld. od posojilojemnih združnikov; deleži ne dajo niti obresti niti kake druge koristi iz čistega dobička;

4. Raiffeisen zahteva, da naj pripade ves čisti dobiček rezervnemu zakladu; ta posojilnica pa ima določbo, da sme občni zbor do 40 odstotkov čistega dobička darovati za koristne in dobrodelne namene, katerih je treba podpirati;

5. Posojilo dobi vsaki ud; ne le kmetovalci, kar zahteva Raiffeisen.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo poslovati brez pisarniškega pomagala in posojila dajati brez vsakoršnih stroškov razun kolekov.

Zadruga do zdaj še ni vpisana, kar pričakuje dovoljenja c. kr. finančnega ravnateljstva v Ljubljani, da smeta c. kr. davčna uradnika biti v načelstvu oziroma nadzorstvu.

Opazka vredništva: Osnova kranjskogorske posojilnice je v vsem hvalevredna in po naši sodbi za tamonje razmere popolnoma prav uravnana. Dostavljajoč nekatere stvari ravno kar natisnenemu poročilu, menimo samo odstraniti kako nespornost.

Ad 1. Raiffeisen sam zahteva, da se posojilnica omejuje samo na neki ožji kraj (fara, občino) zato, da se ljudje in njihove razmere lahko natančno poznajo. To gotovo velja o okrožju, ki si je postavila imenovana posojilnica.

Ad 2. Raiffeisen sam priporoča, da se volijo v načelstvo razven kmetovalcev še drugi nesebični in vplivni možje (n. pr. župnik) in tudi po njegovem načrtu ne dobiva nobeden razven blagajnika kake odškodnine.

Ad 3. Tudi o deležih govori Raiffeisen, ki bode majhni in za vse jednaki. Jedna oseba sme imeti le po jeden delež.

Ad 4. Gledé čistega dobička prepušča Raiffeisen občnemu zboru, kako naj se razdeli. Za rezervni zaklad le svetuje naj se vklada dobiček, dokler ne doseže primerne svote. Poleg tega svetuje, naj se osnuje poseben gospodarski zaklad.

Ad 5. Posojilo dobi vsak deležnik, kateremu ga dovoli načelnstvo.

Z največjim veseljem pozdravljamo kranjsko-gorsko sobojevnico za denarno osvobojenje našega ljudstva in le želimo, naj bi se ji čim največ sestric na taki zdravi podlagi rodilo na slovenski zemlji.

Telegrami.

Dunaj, 22. novembra. Na vseh državnih in v državni upravi se nahajočih državnih železnicah so znašali dohodki v oktobru 207.078 gl. manj nego lani tega meseca. Prvih deset mesecev letošnjega leta je bilo 5.415.724 gold. več dohodkov nego lani v tem času.

Budimpešta, 21. novembra. Poslanec Buszbach je utemeljil svojo interpelacijo zaradi dogodkov v Debrečinu. Kovacs od skrajne levice je zatrjeval, da je v Debrečinu bila le neka zmeta. Na Ogorskem ni nikogar, ki ne bi čislal kronanega kralja. Ministerski predsednik Wekerle je rekel, da vlada ne bode trpela, da bi proti zakonom ruval kdo, bodisi inozemec ali avstrijski državljani. Kakšnih posebnih naredb proti Kosuthu vlada ne bode ukrenila, ker se je že obrnil za ogersko državljanstvo in se baš sedaj vrše dotična pogajanja. Pravosodni minister Szilagyi je izjavil, da je debrečinski dogodek tak, da se o njem ne more preiti na dnevni red. Naročilo se je upravnim in pravosodnim organom, da stvar preiščejo. Potem se bode že ukrenilo, kar je potrebno. Debrečinski zastopnik Korósy je izjavil, da obsoja debrečinsko meščanstvo dotični dogodek. Zbornica vsprejela je odgovora obeh ministrov na znanje.

Sibinj, 22. novembra. „Tribuna“ poroča: Tukaj je na 28. t. m. sklican shod, da se posvetuje o ministerski naredbi, s katero se ustavi delovanje rumunske narodne stranke in zahteva predložitev pravil.

Belgrad, 22. novembra. Metropolit Mihael je dobil pismo vrhovnega prokuratorja sv. sinode v Peterburgu Pobjedonosceva, v katerem se v carjevem imenu zahvaljuje za skazano sožalje.

Rim, 22. novembra. Parlament je sklican na 3. dan decembra.

Pariz, 22. novembra. Vojni minister je sklenil, da se generali, kateri bi utegnili dobiti kako korno poveljništvo, zaporedoma poskusijo v poveljstvu pehote, konjice in topništva.

Lyon, 22. novembra. Došla je brzovjavka škofa du Houpe iz Kitaja, v kateri se poroča, da se v Ličuanu tuji močno preganjajo. Več oseb je bilo ubitih.

Kolonja, 22. novembra. „Kölnische Zeitung“ poroča se iz Peterburga: Da se ne bodo kaj ovirali vladni posli, misli novoporočena carska dvojica opustiti svoje bivanje v Carskem selu. Car je opetovalno šel peš iz Aničkove palače v Sergejevo, in je odločno zavrnil opomine, da naj gleda na varnost.

Haag, 22. novembra. Lomboški radža (glavar) se je udal; ker se je nehal upor,

se bodeta dva batalijona odpoklicala z otoka Lombok. V bojih pri Tjakri in Vergari je 46 Holandcev ubitih. Našli so mnogo srebra in dragocenostij.

Barcelona, 22. novembra. Danes so usmrtili anarhista Salvadora. V poslednjem trenutku je zaklical: „Živela anarhija!“ in nekaj zapel.

Tuji.

20. novembra.

Pri Stonu: Agata pl. Barsescu, Steindler, Fraberger, Bohdanecky, Greuth, Glück, Edelmüller z Dunaja. — Bettheim iz Vel. Kaniže. — Beissbarth iz Norimberka. — Cavalari Terezija, J. Franz, Lapič, Leder iz Grada. — Matjan z Jesenic. — Arko iz Zagreba. — Zupan iz Št. Petra. — Debeljak iz Preddvora. — Šlibar iz Selc. — Krapinskih Toplic.

Pri Matiču: Matuschka, Hillebrand, Reichmann, Popovič, Hospodar, Rein, Zinterhof, Prügl, Muck, Schiek in Deutsch z Dunaja. — Mazzaroli iz Trsta. — Sponsel iz Fürth-a. — Kenda iz Celja. — Richter iz Kočevja.

Pri bavarskem dvoru: Rus iz Ribnice. — Neumann z Reke.

Pri avstrijskem caru: Melliva iz Luccania. — Polane, Rupnik iz Idrije. — Helly z Dunaja. — Karlič iz Kostanjevice. — Škerl iz Tomaja.

Pri Južnem kolodvoru: Gattinger z Dunaja. — Goljevšek iz Gorice. — Pfeiffer iz Beljaka. — Weiss iz Celovca. — Kühnel iz Kreibitz-a. — Keglevich, Thomas iz Opatije.

Št. 24.875.

Razglas

603 (1-1)

V torek dné 4. septembra t. l. od 10. do 12. ure dopoldne se bode vršila pri tukajšnjem uradu

minuendo-licitacija

za preskrbovanje hrane in vožnje odgoncev pri odgonsko-postajski občini v Ljubljani za leto 1895.

K tej licitaciji se vabijo podvzetniki s pristavkom, da je udeležiteljem vložiti 50 gl. varščine.

Mestni magistrat kot odgonska postajska občina.

V Ljubljani, 12. dan novembra 1894.

Št. 23.805.

Ustanove.

573 3-3

Pri podpisnem magistratu podeliti je za tekoče leto sledeče ustanove:

- Janez Bernardini-jevo v znesku . gl. 95.—
- Jurij Thalmelner-jevo v znesku . gl. 86-26,
- Jos. Jak. Schilling-ovo v znesku gl. 86-10,
- Jan. Jost. Weber-jevo v znesku gl. 90-92,
- do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so uboge, poštenega vedenja in so se letos omožile.
- Jan. Nik. Kraškovič-ovo v znesku gl. 79-80,
- do katere ima pravico ubogi kmet in šentpeterske fare v Ljubljani.
- Jak. Ant. Fancoj-ovo v znesku . gl. 67-20,
- do katere ima pravico uboga, poštena nevesta meščanskega ali nižjega stanu.
- Josip Feliks Sin-ovo v znesku . gl. 48-30,
- do katere imate pravico dve najboljši revni deklici iz Ljubljane.
- II. Anton Raab-ovo v znesku . gl. 205.—
- Do ene polovice te ustanove ima pravico uboga in poštena udova
- ljublanskega meščana, do druge polovice pa uboga, dobro vzgojena hči ljubljanskega meščana, ki se je letos omožila.
- Mihael Pakič-ovo v znesku . . gl. 120.—,
- do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu ali pa njih vdove.
- Jan. Krst. Kovač-ovo v znesku . gl. 151-20,
- katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivajoče očete ali matere -vdove, ki imajo več otrok in uboštva niso sami zakrivali.
- Helene Valentini-jeve v znesku . gl. 84.—,
- katero je razdeliti med otroke, rojene v franciškanski fari v Ljubljani, ki nimajo starišev in še niso 15 let stari.
- Ustanovo za posle v znesku . . gl. 50-40,
- katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki več delati ne morejo in so na dobrem glasu.

Za vse te ustanove vložiti je prošnje, opravljene s potrebnimi dokazili, vsaj

do 28. novembra 1894

pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,

dné 1. novembra 1894.

Dunajska borza.

Dné 22. novembra.		Dné 21. novembra.		Kreditne srečke, 100 gl.	
Skupni državni dolg v notah	99 gl. 95 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	150 gl. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	141 " 50 "
Skupni državni dolg v srebru	99 " 90 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	163 " — "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	18 " — "
Avstrijska zlata renta 4%	124 " — "	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	199 " — "	Rudolfove srečke, 10 gl.	23 " 50 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	99 " 85 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 " — "	Salmove srečke, 40 gl.	70 " — "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 05 "	Tisine srečke 4%, 100 gl.	143 " — "	St. Genois srečke, 40 gl.	72 " — "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	97 " 45 "	Dunavske vravnave srečke 5%	132 " 10 "	Waldsteinove srečke, 20 gl.	50 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1043 " — "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 50 "	Ljubljanske srečke	25 " — "
Kreditne delnice, 160 gl.	391 " — "	Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	176 " 50 "
London vista	124 " 75 "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " — "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3430 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61 " 10 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	507 " — "
20 mark	12 " 22 "	Priporočne obveznice državne železnice	221 " 75 "	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	107 " 25 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 91 1/2 "	južne železnice 3%	166 " — "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	72 " — "
Italijanski bankovci	46 " 10 "	južne železnice 5%	129 " 75 "	Montanska družba avstr. plan.	104 " 20 "
C. kr. cekini	5 " 90 1/2 "	dolenjskih železnice 4%	98 " 50 "	Trboveljska premožarska družba, 70 gl.	168 " — "
				Papirnih rubljev 100	136 " 20 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnišna delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariabifflerstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.